

Н. С. Бірюк

Малополовецьке

МАЛОПОЛОВЕЦЬКЕ – село Фастівського району [Київської області](#). Малополовец. сільс. раді підпорядк. с. Тарасівка. Знаходиться на р. Субодь (притока Кам'янки, яка впадає у Рось; бас. Дніпра), за 20 км від райцентру та за 8 км від залізнич. ст. Кожанка. Площа 8,18 км². За переписом насел. 2001, у селі мешкали 1244; станом на 2016 – 1,19 тис. осіб; переважно українці. Тут виявлено артефакти доби бронзи, заліз. віку, скіф. і давньорус. (зокрема й кочівників) часів, білогрудів., комарів. і черняхів. культур. Археол. дослідж. проводили експедиції Інституту археології НАНУ, Нац. пед. університету (обидва – Київ) та Фастів. краєзн. музею. Розкопками керували Н. Кравченко, Р. Бабенко, П. Голоवेशко, С. Д. Лисенко, С. С. Лисенко, Р. Шишкін та ін. 2009 Малополовец. археол. комплекс занесено до об'єктів культур. спадщини нац. значення. 1094 київ. князь Святополк Ізяславич одружився з донькою половец. князя Тугоркана, який, згідно з писем. джерелами, володів Сквирою (нині місто Київ. обл.) та Трилісами (нині село Фастів. р-ну). На думку дослідників, М., яке знаходиться між цими поселеннями, також йому належало. 1519 зазнало знач. руйнувань під час нападу кримськотатар. загону. Жит. брали участь у Визв. війні під проводом Б. Хмельницького, повстанні С. Палія 1702–04, гайдамац. русі. 1740 було 40 дворів. Після 2-го поділу Польщі 1793 М. у складі Правобереж. України відійшло до Рос. імперії. У 19 – на поч. 20 ст. – волос. центр Васильків. пов. Київ. губ. 1843 відкрито церк.-приход. школу. Село тривалий час належало графам Браницьким. На поч. 20 ст. працювали олійня, 2 водяних і 12 вітряних млинів; від 1913 – підприємство для оброблення овечої шкіри та 2 млини з двигунами внутр. згорання. Під час воєн. дій наприкінці 1910-х рр. влада неодноразово змінювалася, у червні 1920 остаточно встановлено більшовицьку. 1886 було 374 двори, мешкали 2469 осіб, 1900 – відповідно 814 і 3795, 1926 – 1121 і 4525. У 1923–30 – село Білоцерків. округи; від 1932 – Київ. обл.; 1925–30 – Кожан., 1943–59 – Великополовец., 1959–62 – Сквир., 1963–65 – Білоцерків., 1930–43 та від 1965 – Фастів. р-нів. 1932–33 від голоду померли 486 осіб. Багато людей, рятуючись від голод. смерті, втікли з села. Значна кількість жит. зазнала сталін. репресій. У серед. липня 1941 село окупували нім. війська. Діяло рад. підпілля. У ніч з 8 на 9 листопада 1943 рад. танк. бригада розгромила в селі нім. колону машин і підвід та далі пішла у наступ. Від 10 листопада до 25 грудня 1943 – знову під нім.-фашист. окупацією. 23 листопада 1943 нацисти вбили 119 жит. Оскільки М. було прифронт. селом, тут тимчасово містився рад. шпиталь. На тер. села у брат. могилах похов. понад 200

рад. воїнів. На фронтах 2-ї світ війни загинули 211 односільчан. На поч. 1970-х рр. проживали понад 2,9 тис. осіб. Нині у М. – заг.-осв. школа, Будинок культури, амбулаторія. 1994 побл. села створ. ландшафт. заказник місц. значення Кожанська балка (50 га). Встановлено пам'ятники воїнам-визволителям і воїнам-землякам, які загинули під час 2-ї світової війни, жертвам нацизму, 3 пам'ят. хрести жертвам голодомору.

Фотоілюстрації

Рекомендована література

1. Похилевичъ Л. И. Сказанія о населенныхъ мѣстностяхъ Кіевской губерні. К., 1864;
2. Біла Церква, 2005.

Бібліографічний опис:

Малополовецьке / Н. С. Бірюк // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-65859>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).